

TẬP ĐỌC

CON CHUỒN CHUỒN NƯỚC

I – MỤC ĐÍCH, YÊU CẦU

1. Đọc lưu loát toàn bài. Biết đọc diễn cảm bài văn với giọng nhẹ nhàng, thể hiện sự ngạc nhiên ; đổi giọng linh hoạt phù hợp với nội dung từng đoạn (lúc tả chú chuồn chuồn đậu một chỗ, lúc tả chú tung cánh bay).

2. Hiểu các từ ngữ trong bài.

Hiểu nội dung bài : Ca ngợi vẻ đẹp sinh động của chú chuồn chuồn nước, cảnh đẹp của thiên nhiên đất nước theo cánh bay của chú chuồn chuồn, bộc lộ tình cảm của tác giả với đất nước, quê hương.

II – ĐỒ DÙNG DẠY – HỌC

Tranh minh họa bài đọc trong SGK ; thêm ảnh chuồn chuồn, ảnh cây lộc vừng (nếu có).

III – CÁC HOẠT ĐỘNG DẠY – HỌC

A – KIỂM TRA BÀI CŨ

GV kiểm tra 1 – 2 HS đọc bài *Ăng-co Vát*, trả lời các câu hỏi trong SGK.

B – DẠY BÀI MỚI

1. Giới thiệu bài

Nếu chịu quan sát, chúng ta sẽ phát hiện ra vẻ đẹp của thế giới xung quanh, của muôn vật. Bài *Con chuồn chuồn nước* tả một chú chuồn chuồn bé nhỏ và quen thuộc. Dưới ngòi bút miêu tả của nhà văn Nguyễn Thế Hội, con vật quen thuộc ấy hiện lên thật đẹp và mới mẻ.

2. Luyện đọc và tìm hiểu bài

a) Luyện đọc

– HS tiếp nối nhau đọc 2 đoạn trong bài 2 – 3 lượt. GV kết hợp hướng dẫn các em quan sát tranh, ảnh minh hoạ chuồn chuồn ; giải nghĩa thêm từ *lộc vừng* (bằng tranh, ảnh – một loại cây cảnh, hoa màu hồng nhạt, cánh là những tua mềm) ; lưu ý HS phát âm đúng những tiếng : *lấp lánh, long lanh, rung rung, phân vân, mênh mông, lặng sóng,...* ; đọc đúng những câu cảm (*Ôi chao ! Chú chuồn nước mới đẹp làm sao*).

– HS luyện đọc theo cặp.

– Một, hai em đọc cả bài.

– GV đọc diễn cảm toàn bài – giọng nhẹ nhàng, hơi ngạc nhiên ; nhấn giọng các từ ngữ miêu tả vẻ đẹp của chú chuồn chuồn nước, cảnh thiên nhiên đất nước tươi đẹp dưới cánh chú (*đẹp làm sao, lấp lánh, long lanh, mênh mông, lặng sóng, lữ tre xanh, tuyệt đẹp, ...*) ; đổi giọng linh hoạt phù hợp với nội dung từng đoạn (chậm rãi lúc tả chú chuồn chuồn đậu một chỗ ; chuyển giọng nhanh, đột ngột lúc tả chú tung cánh bay ; trở lại nhịp chậm rãi ở đoạn tả cảnh thiên nhiên đất nước theo cánh bay của chú).

b) Tìm hiểu bài

Gợi ý trả lời các câu hỏi :

– *Chú chuồn chuồn được miêu tả bằng những hình ảnh so sánh nào ?* Bốn cái cánh mỏng như giấy bóng ; Hai con mắt long lanh như thủy tinh ; Thân chú nhỏ và thon vàng như màu vàng của nắng mùa thu ; Bốn cánh khẽ rung rung như đang còn phân vân.

– *Em thích hình ảnh so sánh nào ? Vì sao ?* HS có thể thích những hình ảnh so sánh khác nhau. VD :

+ Em thích hình ảnh chuồn chuồn với *bốn cái cánh mỏng như giấy bóng* ; *hai con mắt long lanh như thủy tinh* vì đó là những hình ảnh so sánh đẹp giúp em hình dung được rõ hơn về đôi cánh và cặp mắt chuồn chuồn.

+ Em thích hình ảnh *thân chú nhỏ và thon vàng như màu vàng của nắng mùa thu* ; hoặc *bốn cánh khẽ rung rung như đang còn phân vân* vì những hình ảnh so sánh đó giúp em hình dung được rõ hơn về màu vàng của thân, độ rung nhẹ của bốn cánh chuồn chuồn. Cách so sánh đó rất mới lạ : so sánh màu vàng của thân chuồn chuồn với màu của nắng, so sánh độ rung của cánh với tâm trạng phân vân của con người.

– *Cách miêu tả chú chuồn chuồn bay có gì hay ?* Tả rất đúng về cách bay vọt lên rất bất ngờ của chuồn chuồn nước ; tả theo cánh bay của chuồn chuồn nhờ thế tác giả kết hợp tả được một cách rất tự nhiên phong cảnh làng quê.

– *Tình yêu quê hương, đất nước của tác giả thể hiện qua những câu văn nào ?* Những câu văn tả cảnh đẹp của làng quê dưới cánh bay của chuồn chuồn thể hiện tình yêu của tác giả với đất nước, quê hương : *Mặt hồ trải rộng mênh mông và lặng sóng ; lũy tre xanh rì rào trong gió, bờ ao với những khóm khoai nước rung rinh ; rồi những cảnh tuyệt đẹp của đất nước hiện ra : cánh đồng với những đàn trâu thung thẳng gặm cỏ, dòng sông với những đoàn thuyền ngược xuôi, trên tầng cao là đàn cò đang bay, là trời xanh trong và cao vút.*

GV : Bài văn miêu tả vẻ đẹp của chú chuồn chuồn nước. Qua đó, tác giả đã vẽ lên rất rõ khung cảnh làng quê Việt Nam tươi đẹp, thanh bình đồng thời bộc lộ tình cảm mến yêu của mình với đất nước, quê hương.

c) Hướng dẫn đọc diễn cảm

– Hai HS tiếp nối nhau đọc bài văn. GV hướng dẫn các em tìm đúng giọng đọc bài văn và thể hiện diễn cảm (theo gợi ý ở mục 2a).

– GV hướng dẫn cả lớp luyện đọc và thi đọc diễn cảm một đoạn tiêu biểu trong bài. Có thể chọn đoạn sau (chú ý nhấn giọng tự nhiên những từ ngữ miêu tả) :

Ôi chao ! Chú chuồn chuồn nước mới đẹp làm sao ! Màu vàng trên lưng chú lấp lánh. Bốn cái cánh mỏng như giấy bóng. Cái đầu tròn và hai con mắt long lanh như thủy tinh. Thân chú nhỏ và thon vàng như màu vàng của nắng mùa thu. Chú đậu trên một cành lộc vừng ngả dài trên mặt hồ. Bốn cánh khẽ rung rung như đang còn phân vân.

3. Củng cố, dặn dò

GV nhận xét tiết học. Yêu cầu HS về nhà ghi lại các hình ảnh so sánh đẹp trong bài văn.